

Udkast

Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden delområde 157 og 158 2025- 2027

1. Mål og motivation

Baggrund

Den centrale del af Limfjorden har det stadig skidt natur- og miljømæssigt.

Derfor fastlægger udkastet til vandområdeplaner (VP3 II) også en meget stor indsats for at fjerne tillægsstoffer af primært kvælstof fra oplandet. Samtidig er der et stigende og bredt forankret lokalt ønske om at få en ren fjord. En fjord, der som et attraktivt naturområde med høj biodiversitet, kan være udgangspunkt for friluftsliv, natur-og rekreative interesser.

Fjordens dårlige tilstand er baggrunden for, at Viborg Kommune, sammen med de 10 oplandskommuner (Herning, Holstebro, Ikast-Brandø, Mariagerfjord, Randers, Rebild, Silkeborg, Skive, Vesthimmerland og Viborg) og Limfjordsrådet og med inddragelse af de relevante interessenter, nu i flere år har arbejdet med en række initiativer i, og i oplandet til, den centrale del af Limfjorden. Initiativer, der skal forbedre natur og miljøforhold i fjorden og også i flere tilfælde indgår som en del af kommunernes arbejde med den grønne omstilling.

Der foreligger nu bl.a. Viborg Kommunes "*Handleplan for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord*", udarbejdet af Hjarbæk Fjord arbejdsgruppen, og ikke mindst rapporter fra Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden i 2023 og 2024.

Kystvandrådets rådgivning og anbefalinger fra 2023 har sat tydelige aftryk både i "*Akutpakke til forbedring af vandmiljøet*" og i "*Aftale om Implementering af et Grønt Danmark*".

Arbejdet med blandt andet Limfjordsrådets Masterplan, erfaringer fra Viborg Kommunes *Handleplan for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord*, udarbejdet af Hjarbæk Fjord arbejdsgruppen, og Skive Kommunes arbejde med en række miljø og klimaprojekter i oplandet til Skive Fjord og Lovns Bredning har desuden vist os, at samarbejde på tværs, lokal inddragelse og dialog kombineret med en neutral faglig forankring ikke alene øger succesraten med realisering af konkrete projekter, men også øger realiseringstempoet.

På den baggrund og med udgangspunkt i kystvandrådets ønske om at fortsætte sit arbejde vil de 10 oplandskommuner (Herning, Holstebro, Ikast-Brandø, Mariagerfjord, Randers, Rebild, Silkeborg, Skive, Vesthimmerland og Viborg) søge om en videreførelse af Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden i 2025 – 2027.

Mål

Det overordnede mål med en fortsættelse af Kystvandrådet for den centrale del af Limfjordens arbejde i 2025 - 2027 er at:

- Fastholde en lokal forankring, implementering og prioritering af virkemidler ved realiseringen af den statslige vandområdeplan for den centrale del af Limfjorden
- Fortsætte og forstærke en bredt forankret lokal og kommunal indsats for en bedre natur- og miljøtilstand i den centrale del af Limfjorden
- Bidrage til den samlede grønne omstilling i oplandet

2. Organisering af kystvandrådets arbejde

Organisering

I forlængelse af arbejdet i Limfjordsrådet og den Lokale Trepert Limfjorden har de 10 oplandskommuner besluttet, at opfordre de organisationer, der deltog i Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden i 2023 og 2024, til at deltage i en videreførelse af Kystvandrådet for Limfjordens centrale del.

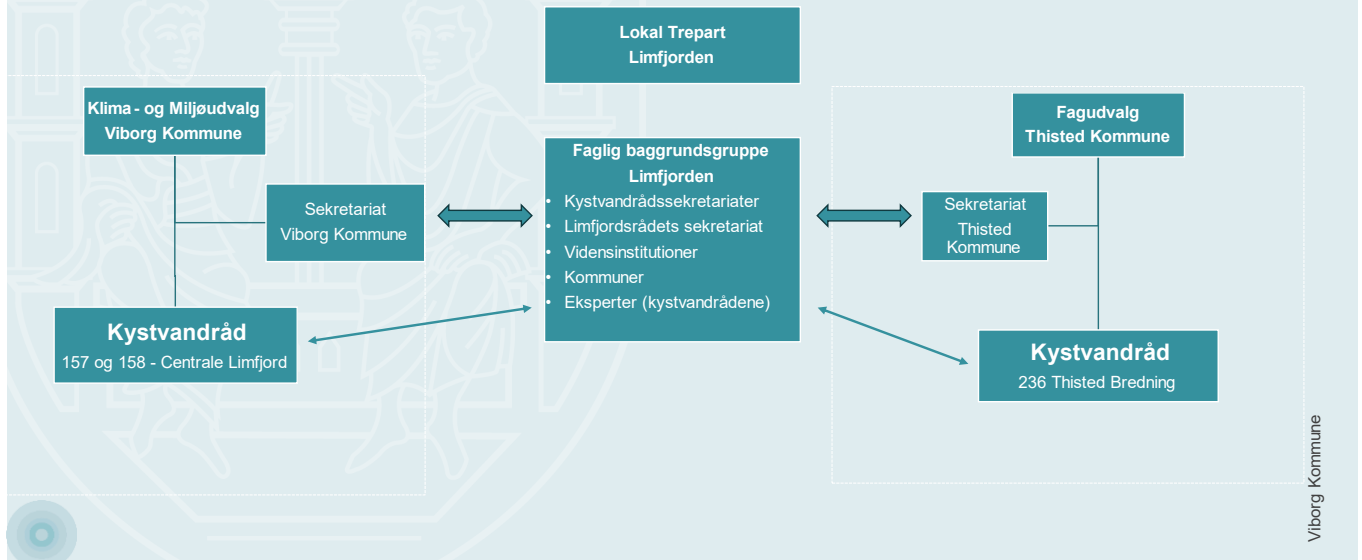
Ved Limfjordens centrale del forstås vandområdeplanernes delområde 157: Bjørnsholm Bugt, Riisgårde Bredning, Lovns Bredning og Skive Fjord og delområde 158: Hjarbæk Fjord.

Der er aftalt nedenstående overordnede organisering af arbejdet:

- **Ansøger:** Viborg Kommune ansøger på vegne af de øvrige kommuner
- **Politisk styregruppe:** Viborg Kommunes Klima- og Miljøudvalg er politisk styregruppe for kystvandrådet
- **Kystvandrådet:** Rådet sammensættes af:
 1. Relevante landsdækkende og lokale erhvervsorganisationer
 2. Repræsentanter for forsyningsselskaberne i oplandet
 3. Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser
 4. Lokale foreninger og organisationer, der efter deres formål eller i øvrigt er knyttet til interesser forbundet med beskyttelse og benyttelse af vand
- **Projektledelse:** Viborg kommune
- **Kystvandrådets sekretariat:** Viborg Kommune varetager sekretariatsopgaven, med bidrag fra Limfjordsrådets sekretariat
- **Faglig baggrundsgruppe:** Til sekretariatet knyttes en faglig baggrundsgruppe med repræsentanter for de berørte kommuner. Til gruppen knyttes desuden eksperter og vidensinstitutioner, der, i forbindelse med kystvandrådets arbejde og arbejdet med den lokale grønne trepart, indgår i projekter og undersøgelser i Limfjorden og dens opland samt repræsentanter udpeget af kystvandrådene i Limfjorden

Samlet kan organiseringen af kystvandrådsarbejdet i Limfjorden skitseres som vist nedenfor.

Kystvandråd i Limfjorden Organisation

Politisk styregruppe

Viborg Kommunes Klima- og Miljøudvalg har på vegne af de 10 kommune i oplandet til den centrale del af Limfjorden det politiske ansvar for gennemførelse af kystvandrådets opgaver.

Kystvandrådet

Viborg Kommune indbyder på vegne af de 10 kommuner interessenter fra Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden i 2023 - 2024 til at fortsætte samarbejdet i et lokalt partnerskab om et kystvandråd for den centrale del af Limfjorden 2025 - 2027.

Sammensætningen af kystvandrådet i 2023 - 2024 skete på baggrund af de indkomne interesselikendegivelser og opfordringer til at nedsætte et kystvandråd og i overensstemmelse med Miljøstyrelsens vejledning for sammensætningen.

De statsligt fastlagte rammer for hvem der kan deltage i kystvandrådsarbejdet i 2025 – 2027 er ikke ændret. For at fastholde kontinuiteten, det gode samarbejde og den gensidige tillid i kystvandrådet er det udgangspunktet, at der ikke sker en fornyet udpegning af organisationer og foreninger til kystvandrådet, men at det eksisterende kystvandråd fortsætter i 2025-2027. Viborg Kommunes Klima- og Miljøudvalg og Limfjordsrådets formandskab har hver en observatørpost med taleret i kystvandrådet.

Viborg Kommune har derfor bedt de deltagende organisationer tilkendegive deres interesse for fortsat at deltage i arbejdet i Kystvandrådet for den centrale del af Limfjorden og at de kan deltage i hele projektperioden.

Det forventes på den baggrund, at kystvandrådet får nedenstående sammensætning.

Organisation/forening
Skive Vand
Dansk Akvakultur
Agri Nord
Landboforeningen Midtjylland
Fjordland
Foreningen Muslingeerhvervet
Dansk Skovforening
Danske Vandløb
Klimafonden Skive
LAG Skive-Viborg
Fjordklyngen
Danmarks Naturfredningsforening
Dansk Ornitologisk Forening
Jægerrådene i Skive og Viborg
Limfjordens Sejlsport
Limfjordssammenslutningen
Hjarbæk Sjægtelaug
Friluftsrådet Limfjordsyd
Danmarks Sportsfiskerforbund

Der er således en ligelig repræsentation af organisationer og foreninger, der varetager forskellige interesser i forhold til vandplanlægning.

Kystvandrådet udpeger en forperson på sit 1., konstituerende, møde.

Kystvandrådets sekretariat

Kystvandrådets sekretariat har det administrative ansvar i forhold til nedsættelsen af kystvandrådet og ansøgningsprocessen til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV), er ansvarlige for gennemførelse af projektet og varetager sekretariatsbetjeningen af kystvandrådet.

Sekretariatet bemandes med en projektleder og projektmedarbejdere fra Viborg Kommune og med bidrag fra Limfjordsrådets sekretariat.

Faglig baggrundsgruppe

Der oprettes en fælles faglig baggrundsgruppe for kystvandråd i Limfjordens opland. Det sker for at sikre sammenhæng og synergimuligheder på tværs af fjord og opland og så gruppen kan understøtte det faglige analyse- og undersøgelsesarbejde i Limfjorden som helhed.

Gruppen sammensættes af repræsentanter fra:

1. Kystvandrådets sekretariat
2. Limfjordsrådets sekretariat
3. Vidensinstitutioner og eksperter, der indgår i projekter og undersøgelser i Limfjorden og dens opland i forbindelse med kystvandrådets arbejde og arbejdet med den lokale grønne trepart
4. Kommunale teknikere

5. Teknikere indstillet af kystvandrådets medlemmer. Det forudsættes, at mindst ét medlem repræsenterer jordbrugserhverv

Gruppens sammensætning er dynamisk og afgøres konkret af Kystvandrådenes sekretariater og Limfjordsrådets sekretariat med udgangspunkt i dagsordenen for det aktuelle møde.

3. Plan for udførelse

Kystvandråd

Kystvandrådet skal overordnet set tilvejebringe lokal forankret viden af relevans for løsningen af opgaverne i den Lokale Trepert Limfjorden. Kystvandrådets vil opfylde målene for sit arbejde gennem en indsats på følgende områder:

- Rådgive den Lokale Trepert Limfjorden om udarbejdelse og realisering af omlægningsplaner. Det kan bl.a. ske ved at:
 - Identificere konkrete projektområder, hvor man kan lave udtagnings- eller naturprojekter og spille disse ind til omlægningsplanerne
 - Virke som ambassadører for indsatsen og bidrage til at skabe en fælles forståelse for de lokale udfordringer i kystvandet og dermed forankre ansvar og generere ejerskab i lokalsamfundet
- Pege på supplerende virkemidler, der kan fremskynde forbedring i fjordens tilstand, f.eks. ved:
 - Identificere og undersøge om der kan være andre muligheder for næringsstofreduktioner, end udtagning af jord
 - Søge og udføre konkrete forsøgsprojekter, der f.eks. afprøver konkrete indsatser, viser effekt af supplerende virkemidler, udvikler værktøjer etc.

Kystvandrådets rådgivning om oplandet til den centrale del af Limfjorden forelægges skriftligt for den Lokale Trepert Limfjorden, på dennes møder, i overensstemmelse med den nedenfor skitserede proces- og tidsplan for udarbejdelse af omlægningsplanen.

Udarbejdelse og vedtagelse af omlægningsplan

Den Lokale Trepert Limfjorden forelægges ovenstående oplæg til samarbejde på et kommende møde.

Kystvandrådets sekretariat

Sekretariatet skal:

- Udarbejde udkast til kommissorie for kystvandrådets arbejde
- Udarbejde oplæg til politisk behandling i de enkelte kommuner af kystvandrådets nedsættelse og udkast til kommissorie for kystvandrådets arbejde
- Udarbejde udkast til forretningsorden for kystvandrådet
- Bistå kystvandrådets forperson med ledelse af møderne i kystvandrådet
- Udarbejde dagsorden og referat for kystvandrådets møder i dialog med kystvandrådets forperson
- Lede møderne i den faglig baggrundssgruppe
- Udarbejde dagsorden og referat for møder i den faglig baggrundssgruppe
- Ved tilrettelæggelsen af arbejdet sikre, at kystvandrådene inddrages i arbejdet og diskussionen af de leverancer, som sendes til Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV)
- Udarbejde oplæg til Kystvandrådets rådgivning af den Lokale Trepert Limfjorden

Faglig baggrundssgruppe

Den faglige baggrundssgruppe har følgende opgaver:

1. Indgå i definition og rammesætning af vidensinstitutioner og konsulenters opgaver herunder oplæg til forsøgsprojekter
2. Efter behov indgå i løbende drøftelser med de tilknyttede vidensinstitutioner og konsulenter
3. Fagligt validere og indarbejde lokal forankret viden af relevans for ovenstående punkter.

Baggrundsgruppen kan efter behov i forhold til løsningen af gruppens opgaver nedsætte arbejdsgrupper med fokus på relevante emner.

Det vil desuden være muligt efter behov at indkalde lokalt forankret viden fra f.eks. oplandskonsulenter og Naturstyrelsen.

Bidrag fra og aftaler med vidensinstitutioner

IT-udvikling

Kystvandrådet for den centrale Limfjord udviklede i 2023 en Mark til Fjord beregner, der kunne estimere effekter af markregulering og udtagning af jord på ID15 niveau.

Med den Grønne Trepert er fokus i kvælstofindsatsen skiftet fra primært markregulering og til primært udtagning af jord. Der skal nu laves omlægningsplaner, der viser hvor man ønsker at ændre arealanvendelse fra landbrug til anden anvendelse.

Værktøjet Multifunktionel Areal Registrerings System (MARS) kan bruges til at indtegne og beregne effekten af den enkelte omlægning. Men MARS kan ikke sige noget om, hvor i et givent opland det vil være mest optimalt at lave en omlægning.

For at kunne optimere placeringen af vådområder, permanent ekstensivering og skovrejsning, er der brug for et multikriterie værktøj, der ud fra geografiske data kan foreslå gode placeringer til sådanne arealomlægninger. Kystvandrådet for den Centrale Limfjord vil derfor udvikle supplerende lokale tilpasninger Danmarks Miljø Portal og KL's værktøjer.

Evaluerings

Der gennemføres en evaluering af kystvandrådets organisering og arbejde i hele projektperioden 2025 – 2027.

Den præcise udformning af analysen fastlægges i samarbejde med Aarhus Universitet, og forventes metode- og indholdsmæssigt at ligge i forlængelse af evalueringen af kystvandrådets arbejde i 2023.

Reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord

Med det formål at belyse mulighederne for øge tilbageholdelsen af klimagasser og kvælstof i synergi med etablering af sammenhængende kystnære naturområder og forbedring af strandengenes naturværdier, gennemføres en analyse af konsekvenserne ved at ændre det eksisterende regulativ for Virksund Slusen, så en situation med naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord kan tilnærmes.

Analyserne skal supplere de analyser af slusepraksis, der er gennemført i forbindelse med kystvandrådets arbejde i 2023. Formålet er at belyse:

- Mulighederne for at øge tilbageholdelsen af klimagasser og kvælstof, på oversvømmede fjord- og vandløbsnære arealer, ved tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
- Areal- og infrastruktur-mæssige mm. konsekvenser ved tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord
- Effekterne på strandengenes naturværdier ved tilnærmet naturlige vandstandssvingninger i Hjarbæk Fjord
- Forslag til nye styringsparametre for en slusedrift, der dels skaber tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord, dels forebygger stormflodshændelser

Resultaterne forelægges den lokale trepart, så resultaterne kan indgå i udformningen af den dynamiske omlægningsplan, og der afhængigt af analysens resultater kan gennemføres et realiseringsprojekt med:

- Udarbejdelse og vedtagelse af nyt sluseregulativ med nye styringsparametre for en slusedrift, der dels skaber tilnærmet naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord, dels forebygger stormflodshændelser
- Opkøb/erstatningsfastlæggelse af/til berørte arealer

Den præcise udformning af analysen fastlægges i samarbejde med bl.a. DHI og med inddragelse af kystvandrådet.

Prioriterede forslag til ansøgning om forsøgsprojekter 2025 -2027

Kystvandrådet skal afprøve konkrete nye og alternative veje og metoder gennem forsøgsprojekter som kan fremme implementering af indsatser i kystvandoplandet.

Kystvandrådet udarbejdede i 2024 en række prioriterede forslag til indsatser og projekter 2025-2027. Kystvandrådets ansøgninger til puljen med midler afsat til at gennemføre forsøgsprojekter vil tage udgangspunkt i denne liste. Det bemærkes at listen er dynamisk og forventes løbende opdateret på kystvandrådets møder i 2025 – 2027.

Nedenfor beskrives kort de tre højest prioriterede forslag til forsøgsprojekter:

1) *N-hotspot analyser i oplandet.*

Forundersøgelser i forbindelse med lavbundsprojekter i den nederste del af Simested Å oplandet har vist, at der, også i oplande hvor kvælstofretentionen ikke er vurderet som specielt lav, kan forekomme høje koncentrationer af kvælstof i drænvandet.

På den baggrund, samt på baggrund af tilsvarende undersøgelser i oplandet til Vejle Fjord og oplandet til Odense Fjord, foreslås gennemført en lokalisering af mulige kvælstof hotspot-områder, områder med høj kvælstofudvaskning, i oplandet. Den præcise udformning og geografisk afgrænsning af undersøgelsen søges fastlagt i samarbejde med Aarhus Universitet og med inddragelse af kystvandrådet og lokale landboforeninger og rådgivningstjenester.

Resultaterne forelægges den lokale trepart, så resultaterne kan indgå i udformningen af den dynamiske omlægningsplan.

2) *Reduktion af fosfor tab*

Beregning af hvor meget fosfor transport til vandområder kan reduceres med forskellige virkemidler.

Den præcise udformning og geografisk afgrænsning af undersøgelsen søges fastlagt i samarbejde med Aarhus Universitet og med inddragelse af kystvandrådet.

Resultaterne forelægges den lokale trepart, så resultaterne kan indgå i udformningen af den dynamiske omlægningsplan.

3) *Kortlægning af punktkildeudledninger fra Industri i det åbne land*

Husdyrbrug og lignende industri i det åbne land reguleres efter husdyrbekendtgørelsen, og bortleder typisk tag og overfladevand ved nedsivning eller udledning til nærmeste recipient via dræn eller grøfter. Det beskidte pladsvand fra kørearealer og ensilagesiloer, håndteres mange steder ved opsamling i separat beholder og efterfølgende udsprinkling på de dyrkede arealer. Overfladevand fra kørearealer og ensilagesiloer er kendetegnet ved, at der i vandet er opslæmmet og opløst en stor mængde foderrester som f.eks. kraftfoderstøv og knust majs- og græsensilage. Dermed vil overfladevand fra disse arealer indeholde en stor mængde N, P og organisk stof.

Landets kommuner får jævnligt henvendelser fra borgere om akutte forureningsproblemer i landets mange vandløb, og ofte fører en kildeopsporing frem til et udsprinklingsanlæg, der ikke virker efter hensigten.

Hvor stort problemet reelt er i oplandet til vandområde 158 Hjarbæk Fjord og 157, Skive Fjord, Lovns Bredning, Risgårde Bredning og Bjørnsholm Bugt er uvist. Da der findes mange store husdyrbrug i oplandet, kan det ikke udelukkes at det har en vis betydning for næringsstofudledningen fra oplandet. Der ønskes derfor gennemført en kortlægning i oplandet, der kan belyse omfanget af næringsstofudledning fra denne kilde

4. Møde- arbejds- og tidsplan

På den baggrund kan samarbejdet med den lokale trepart og rådets øvrige opgaver sammenfattes i nedenstående overordnede arbejdsprogram for kystvandrådet i 2025.

1. *møde, ultimo april*

- **Konstituering:** Valg af forperson, drøftelse af kommissorie og forretningsorden
- **Status kystvandråd:** De nye ordninger, kystvandråd i Limfjorden etc.
- **Mødeplan**
- **Bemanding af faglig baggrundsgruppe**
- **Omlægningsplan:** Orientering og drøftelse af overordnede rammer/retningslinjer for omlægningsplan.
- **Forsøgsprojekter:** Udarbejdelse af ansøgning, drøftelse og beslutning af oplæg

2. *møde, medio juni*

- **Omlægningsplan:** Status orientering. Kystvandrådet diskuterer og kommenterer de foreløbige resultater med henblik på rådgivning af Lokal Trepert Limfjorden.
- **Signaturprojekter:** Drøftelse af muligheder for større sammenhængende "Signaturprojekter" i oplandet
- **Forsøgsprojekter:** Status mm.

3. *møde, ultimo august*

- **Omlægningsplan:** Status orientering. Kystvandrådet diskuterer og kommenterer de foreløbige resultater med henblik på rådgivning af Lokal Trepert Limfjorden.
- **Signaturprojekter:** Drøftelse af muligheder for større sammenhængende "Signaturprojekter" i oplandet
- **Forsøgsprojekter:** Status mm.

4. *møde, medio november*

- **Bidrag og støtte til implementering af omlægningsplan:** Drøftelse af oplæg og beslutning
- **Signaturprojekter:** Drøftelse af muligheder for større sammenhængende "Signaturprojekter" i oplandet
- **Forsøgsprojekter:** Status mm.
- **Mødeplan 2026:** Drøftelse af emner og mødeplan

5. Formidling af kystvandrådets arbejde

Der er i 2023 oprettet en hjemmeside hvor kystvandets arbejde, i form af dagsordner, referater, mødemateriale og rådgivning, kan følges

Hjemmeside: [Kystvandråd - den centrale del af Limfjorden - Viborg Kommune](#)

6. Budget

Budget (1000 kr) - Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden, delområde 157 og 158, 2025 - 2027											
				1.000 kr.							
Opgavetype				2025		2026		2027		Total	
Sekretariat Projektledelse og sekretariatsfunktioner											
Tilsagnshaver	Løn inkl 18% overhead		600			600			600	1800	
	Mødeafholdelse og information		25			25			25	75	
	Revision		15			15			15	45	
	SUM Tilsagnshaver				640				640		1920
Konsulenter		Honorar Limfjordssekretariatet,			150				150		450
SUM Sekretariat					790		790		790		2370
Teknisk/faglig opgaveudførelse											
Faglig baggrundsgruppe		Honorar			100				100		300
Ekspertbistand	IT udvikling, Limfjordssekretariatet m.fl.		100							100	
	Reetablering af naturlige vandstandsvariationer i Hjarbæk Fjord.										
	Effektanalyse: næringsstoffer, CO2e, vandstand, ha. DHI					300		300		600	
	Evaluerings - arbejdsproces og lokal inddragelse, AU-AGRO		15			15		45		75	
SUM Ekspertbistand					115		315		345		775
SUM Teknisk/faglig opgaveudførelse					215		415		445		1075
TOTAL SUM					1005		1205		1235		3445

7. Eksisterende samarbejder

Viborg Kommune er involveret i en række samarbejder af forskellig karakter (se afsnittet "Hidtidige erfaringer og forudsætninger"), i forhold til Kystvandrådets for den centrale del af Limfjorden vil vi specielt pege på:

Kystvandrådets for den centrale del af Limfjorden 2023 - 2024

Kystvandråd nedsat af 10 oplandskommuner og Limfjordsrådet

- **Partnere:** Medlemmerne er de 10 kommuner med opland til den centrale del af Limfjorden (Herning, Holstebro, Ikast-Brandø, Mariagerfjord, Randers, Rebild, Silkeborg, Skive, Vesthimmerland og Viborg), Limfjordsrådet og 19 interessent organisationer
- **Hjemmeside:** [Kystvandråd for den centrale del af Limfjorden - Viborg Kommune](#)

Lokal Trepert Limfjorden

Viborg Kommune er en del af den Lokale Trepert Limfjorden:

- **Partnere:** De 18 kommuner med opland til Limfjorden, Naturstyrelsen, Landbrug og Fødevarer og DN
- **Hjemmeside:** [Lokal Trepert Limfjorden - Viborg Kommune](#)

Lokal Trepert Randers Fjord

Viborg Kommune er en del af den Lokale Trepert Randers Fjord og varetager sekretariatsfunktionen:

- **Partnere:** De 13 kommuner med opland til Randers Fjord, Naturstyrelsen, Landbrug og Fødevarer og DN
- **Hjemmeside:** [Lokal Trepert Randers Fjord - Viborg Kommune](#) og [Gudenåkomitéen](#)

Arbejdsgruppe for naturgenopretning af Hjarbæk Fjord

Arbejdsgruppen er nedsat af Viborg Kommune i 2021.

Arbejdsgruppen består af lokale interessenter der repræsenterer, landbrug, fiskeri og grønne organisationer og lokalsamfund (landsbyklynge), forsyningsselskab, Limfjordsrådets sekretariat, Aarhus Universitet og Miljøstyrelsen. Fire medlemmer er udpeget af Viborg kommunes Grønne Råd.

- **Hjemmeside:** [Naturgenopretning - Hjarbæk Fjord - Viborg Kommune](#)

Limfjordsrådet

Limfjordsrådet er et politisk forum for kommuner i oplandet til Limfjorden etableret i 2007. Rådet består af byrådsmedlemmer fra de deltagende kommuner. Politikerne samles typisk 3-4 gange årligt. I det politiske forum tages initiativer med henblik på at understøtte rådets formål. Rådets Formand og Næstformand er talsmænd i spørgsmål omkring Limfjorden

- **Partnere:** Medlemmerne er 18 kommuner med opland til Limfjorden: Brønderslev, Herning, Hjørring, Holstebro, Ikast-Brande, Jammerbugt, Lemvig, Morsø, Rebild, Skive, Struer, Thisted, Vesthimmerland, Viborg, Randers, Mariagerfjord samt Aalborg. Medlem er desuden Frederikshavn Kommune, der ikke har opland til Limfjorden.
- **Hjemmeside:** [Limfjordsrådet - Limfjordsrådet \(limfjordsraadet.dk\)](#)

8. Hittidige erfaringer og forudsætninger

Viborg Kommune

- **Nørreådalens fremtid:**
 - **Regional Landskabsstrategi for Nørreådalens fremtid.** Omkring 30 ildsjæle udgjorde den strategigruppe, der fra december 2020(virtuelt) til juli 2021 arbejdede intensivt sammen for at lave et forslag til en regional landskabsstrategi for Nørreådalens fremtid. Landskabsstrategien blev i efteråret 2021 præsenteret for over 170 fremmødte fra både Randers, Favrskov og Viborg kommuner. Det var en festlig aften, hvor der også var mulighed for at diskutere projekterne.
 - **Lokal landskabsstrategi for Nørreådalens fremtid omkring Ø:** En strategigruppe med ca. 30 lokale ildsjæle arbejdede i løbet af maj-august 2021 intensivt sammen for at lave et forslag til en lokal landskabsstrategi. Strategien indgår som et idegrundlag for MUFJO-jordfordelingen i området
 - **Partnere:** Københavns Universitet (projektledelse), Naturstyrelsen, Randers Kommune, Favrskov Kommune og Viborg Kommune
 - **Hjemmeside:** [Landskabsstrategier for Nørreådalens fremtid - Viborg Kommune](#)

- **Multifunktionel jordfordeling i Nørreå**
 - **Partnere:** Naturstyrelsen (projektledelse) og Viborg Kommune
 - **Hjemmeside:** [Jordfordeling i Nørreådalene ved Ørum - Viborg Kommune](#)
 -
- **Plan22+ pilotprojekt. Klimaet og ådalenes fremtid. Sammenfattende og samarbejdsdrevne planlægning for Nørreådalene i et klimaperspektiv.**
 - **Partnere:** Viborg Kommune (projektledelse), Randers Kommune, Favrskov Kommune, Naturstyrelsen, Københavns Universitet
 - **Hjemmeside:** [Nørreådalens landskabsråd - Viborg Kommune](#)
- **Multifunktionel jordfordeling i Skals Å**
 - **Partnere:** Naturstyrelsen (projektledelse), Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune
 - **Hjemmeside:** [Multifunktionel jordfordeling i Skalsådalene - Viborg Kommune](#)
- **Vandråd for oplandet til Randers Fjord.** Viborg Kommune har haft ansvar for sekretariat, mødeledelse og facilitering af vandrådet for oplandet til Randers Fjord 2014, 2017 og 2019
 - **Hjemmeside:** [Gudenåkomiteén \(gudenaakomiteen.dk\)](#)
- **Samarbejdsaftale med Aarhus Universitet** (bilag 2): Aftalen er indgået i tilknytning til naturgenopretningsprojektet for Hjarbæk Fjord.

Aftalen skal sikre at arbejdsgruppens konklusioner er fagligt forankrede og velfunderede, understøtte udarbejdelsen af en handleplan for fjorden, samt bidrage med at evaluere selve involveringsprocessen. Samlet set vil projektet således kunne bidrage med forskellige scenarier for arealanvendelsen i oplandet med udgangspunkt i målene for grøn omstilling, og derved bidrage til processen omkring en bæredygtig omstilling af landbruget og den øvrige areal og ressourceanvendelse i området omkring Hjarbæk Fjord, og samtidig pege på centrale opskalerings- og nedskalerings-muligheder til gavn for lokalområdet såvel som øvrige områder kommunalt, regionalt og nationalt, ja sågar internationalt

- **Natureman:** Projektet er et EU Life IP projekt og skal sikre, at sjælden og truet lysåben natur i ådale ikke går tabt. Der er særlig fokus på rigkær, kildevæld og overdrev. Projektet løber i perioden 2018 – 2027, og vil også samarbejde med landmænd, dyreholdere og jordejere om at skabe god økonomi i naturpleje. En betydelig del af projektarealerne ligger i oplandet til Hjarbæk Fjord. Viborg Kommune varetager sekretariatsfunktionen for projektet sammen med Naturstyrelsen.
 - **Partnere:** Naturstyrelsen (projektledelse), Miljøstyrelsen (nu SGAV), Landbrugsstyrelsen (nu SGAV), Jammerbugt Kommune, Ålborg Kommune, Rebild Kommune, Vesthimmerlands Kommune, Skive Kommune, Mariagerfjord Kommune, Randers Kommune og Viborg Kommune
 - **Hjemmeside:** [LIFE IP Natureman - Landmanden som naturforvalter - Viborg Kommune](#) og [LIFE IP Natureman - LIFE IP Natureman - landmanden som naturforvalter](#)